

Tom i Jerry en el record més bell

Antoni Roca

Dins el record més bell de la meua infantesa —inevitable l'Actualidades, cinema de Palma de tota la vida, ara sucursal d'un banc, crec, però no n'estic segur, a penes el detall importa— apareixen en inevitable dansa de frenesí i alegria d'un passat que, en qualsevol moment, pot ser present i llavors futur, Tom i Jerry. El gat, en aparença ferotge, a la persecució incansable del ratolí hàbil, astut que gairebé sempre (o sempre), sortia lliure d'un assetjament terrible, dibuixaven i configuraven una parella (en realitat, parella de fet i, avui per avui, de ser ciutadans espanyols, fins i tot podrien casar-se) versàtil, que va saber comunicar amb intel·ligència, sentit de l'humor i de la humanitat que era perceptible i sensual a cada seqüència filmada al llarg de l'època esplèndida del cinema d'animació.

Donc bé, Tom i Jerry, definitivament s'han quedat orfes. Orfes de pare i pare i és que les coses del cinema són així i mai perfectament el contrari. Aquesta orfandat ha sét provocada per la mort d'un del dos creadors de la pa-

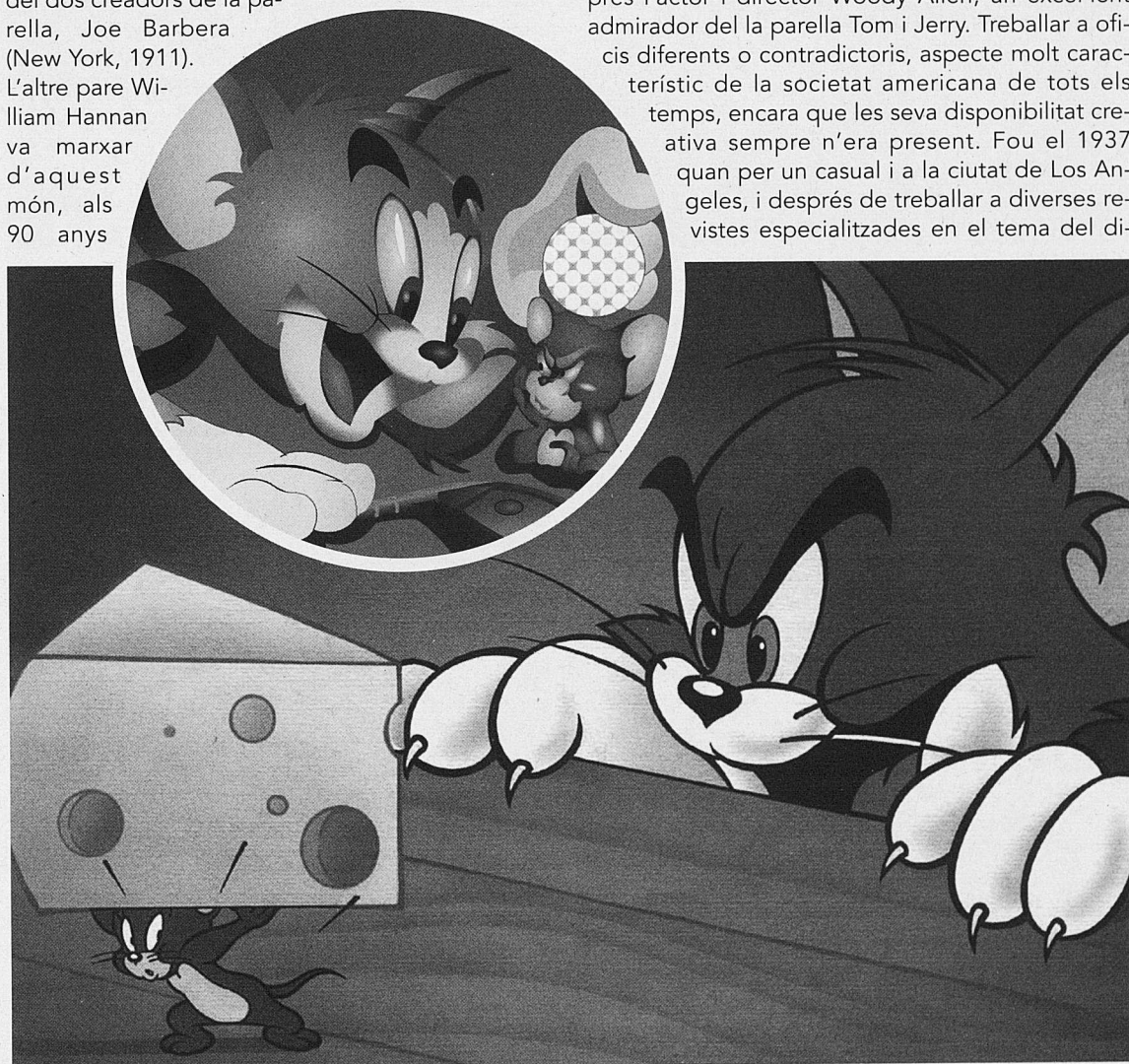
rella, Joe Barbera (New York, 1911).

L'altre pare William Hannan va marxar d'aquest món, als 90 anys

d'edat, el 2001. Tots morts però Tom i Jerry més feliços que mai continuen el seu inevitable viatge per les pantalles del món. També altres figures sortides de les seves mans, Yogui, o Los Picapiedra.. Però avui la figura és Joe Barbera i la seva relació, íntima amb Tom i Jerry, personatges fonamentals de la història del cinema i representatius personatges de la factoria Metro Goldwin Mayer, la catedral de totes les catedrals. Pensem, i és veritat, que *Pixar* i *Toy Story* i seqüeles, per exemple, és la realitat d'avui, d'ara mateix a través de films d'alt nivell. Però abans, en l'època qualificada del cartoon meravel·lós, entre altres iguals de grans, hi havia Joe Barbera i William Hanna.

Una figura notable

La personalitat de Joe Barbera, d'ascendència italiana, fou activa i diversa. Nascut a Brooklyn, per aquells redols, al mateix barri, hi naixeria anys després l'actor i director Woody Allen, un excel·lent admirador del la parella Tom i Jerry. Treballar a oficis diferents o contradictoris, aspecte molt característic de la societat americana de tots els temps, encara que les seva disponibilitat creativa sempre n'era present. Fou el 1937 quan per un casual i a la ciutat de Los Angeles, i després de treballar a diverses revistes especialitzades en el tema del di-

buix i de les historietes, entrà en contacte directe amb William Hanna. La societat era un fet entre altres coses no menys importants com que la Metro els va contractar per treballar als departaments de dibuixos animats, secció que vint anys després fou dissolta per la mateixa MGM, l'accès al món de la televisió fou inevitable així com fèrtil i productiu i a tots els nivells. A Hollywood la competència en aquells dies i al camp de l'animació era notable i dura; l'imperi Disney o el personatge, també genial a tots els efectes, de Bugs Bunny, presentava duríssima batalla. Fou llavors quan surt un professional clau a la història de la MGM, el productor Fred Quimby que escolta i mira a la vegada els dibuixos Barbera i Hanna i decideix produir els seus futurs projectes ara protagonitzats per les noves figures Tom i Jerry. La presentació en escena revela el talent pràcticament inevitable dels autors i el públic, sorprèn i agafat en fora de joc a les primeres sessions, decideix acceptar d'immediat la presència al cinema del gat i el ratolí. L'èxit fou absolut i tots els cinemes d'Amèrica, després arribaria Europa, volien projectar les increïbles guerres a agarrotades de Tom i Jerry. Sense oblidar la participació a *Levando anclas*, el clàssic musical dirigit per George Sidney on feien un pas de ball amb Gene Kelly. El 1957 clausura La Metro el departament d'animació; lògicament la televisió recollí els creadors i nous personatges sortits de la imaginació de Barbera/Hanna inundaren la petita pantalla. Creada companya pròpia a la dècada dels 40, en ple èxit a un Hollywood encara daurat, surten altres presències, el gos Huck, els ratolins Pixie i Dixie, Los supersónicos, Scooby-Doo, els auto-bojos, l'encantador ós Yogui, o Los picapedra. Tot un re-

guitzell d'animació de primeríssima qualitat, ara estrelles al que llavors, fa més de mig segle, era la fórmula, el canvi renovador i revolucionari anomenat la televisió. El que passa és que Tom i Jerry, i John Wayne, per exemple, a la pantalla televisiva quedaven la mar de bé. En aquells dies d'experiment i tot just ara mateix. Afortunadament i per a tothom.

Un cas singular

Tom i Jerry han constituït —i ara encara— una cas de veritat singular. Singular i plural als escenaris de la cinematografia. Ningú té set Oscars a la butxaca. Ells sí i amb tota propietat i justícia a més d'infinites nominacions. Un rècord difícil de batre, amb la col·laboració, faltaria més, de Barbera i de Hanna. De Barbera digué Sandro Pozzi que "era fi i ràpid a l'hora de reflectir el sentiment dels personatges als quals donava vida a uns dibuixos animadors que han pogut arribar a milions i milions de llars de tot el món...". I no menys significatiu fou Sander Schwartz, amic i col·lega: "els familiars el trobaran a faltar però Barbera seguirà viu a través del seu treball. La seva contribució a les indústries de la televisió i de l'animació no tenen semblant...". I no, no tenien, no en tenen, de semblant. I de forma molt especial, i molt particular, fins i tot quasi privat, els curts protagonitzats per Tom i Jerry, que en tot moment em robaren el cor, els sentiments i a la vegada també el pensament. Amb ells vaig entrar al món del cinema de dibuixos animats, un gènere que, al llarg dels anys, "animaren" la meua vida de cinèfil solitari i, diuen, en vies de formació i experimentació ■

